نمره ۲۰۲ ایکنجی دوره

۳ شنبه ۳۰ اردیبهشت ۱۳۲۵

مدیر: فتحی خشگنابی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

قیمتی ۵۰ دینار

آبونه	ایلیك ۱۲۰	ریال
۶	آیلق ۶۵	»
۳	» ۳۵	»

آذربایجان

بو روزنامه آذربایجان دموقرات فرقه سینین اورغانیدر

آذربایجان نهضتی بوتون ایران خلقی ایچون سرمشق اولمالیدر

ایندی ایران خلقی آذربایجان خلقینین نهضتینی دوغرودان‌دا اونلارین آرزو ایتدیکلری بیر نهضت تشخیص ویریر. طهران آزادیخواه مطبوعاتین آخرنجی شماره‌لری خصوصیله خلقین بو عقیده‌سینین نماینده سیدیر.

اونلار آذربایجان نهضتینین حقلی اولاراق مترقی بیر نهضت اولدیغینی اعتراف ایتمکله ایران ملتینین نجاتینی آذربایجاندان گوزله‌ییرلر.

آذربایجان خلقی چوق چتین شرائط کنچیر. دیکدن صونرا نوز باشلادیغی ملی نهضتی آخره یتیریب و آذربایجان خلقینین امید و ایسته‌کلرینی حیاته کنچیردی. ایندی آذربایجان خلقی، تام دموکراسی و آزادلیق اصوللاری آلتیندا یاشاییب و نوز حکومتلرینی الده ایتمیشلردر.

بیز نوز آزادلیغیمیزین اساسلارینی محکملشدیر. دیکدن صونرا بوتون ایران خلقینه آزادلیق ویرمکی و اونلاری بیرمحدود الیتین حکمرانلیغی آلتیندان خلاص ایتمکی نوزیمیزین ان اساسی وظیفه‌لریمیزدن بیلیریك.

بوندان صونرا داها ارتجاعی بیردولت، ایرانی اداره ایتمکه یارامیاجاقدر.

بیزیم ملی حرکتیمیز اثبات ایتدی که نه قدر خلق حکومت ایشلرینده دخالت ایتمه، نه قدر نوز دولتی ایله یاخیندان تماس‌دا اولما. نه قدر بیر حکومت خلقین نوز الیله اداره اولونما - اوقدرده آزادلیق حقیقی معناسی ایله حکمفرمالیق الده‌جکدر.

آذربایجان خلقی باشلادیغی ایشی و تجربه‌نی قارشی‌لاریندا اولان مانعه‌لره باخمیاراق موفقیت‌له آخره یتیریب اونون نتیجه‌لریندن ایسه برخوردار اولدی.

ایندی هامو حقیقی دموکراسی‌نین و ملی حکومتین نه اولدیغینی دوشونور، بودموکراسی یالنیز بزیم ملی حرکاتمیز و آذربایجان خلقینین واحدبیر هدفی حیاته کنچیرمك اوغروندا آپاردیغی مبارزه‌لر اثرینده وجوده گلمیشدر.

بو دموکراسی آذربایجان خلقینین بوتون طبقه لرینین روحیندان آویان حقیقی بیر دموکراسی‌در. خلقیمیز، نوزملی وحدتلرینین اساسلارینی محکم لشدیریب و نوز طلباتینی الده ایتدیلر.

اونلار طهران ارتجاعی حکومتینین سیختینتی لارینا باخمیاراق بوتون اشکنجه‌لرین قارشی‌سیندا دوزیب باشلادیقلاری مبارزه‌نی شانلی غلبه‌لر ایله آخره یتیردیلر.

بو، بوتون ایران خلقی ایچون نوز آزادلیقلارینی الده ایتمك اوغروندا بویوك سرمشق اولایلر: اونلار گرك بوتون ملتین احتیاجلارینی تشخیص ویرمکله، ملتین اکثریتین حس توجهینی جلب ایتمکله بیر معدود عده‌نین حکمرانلیغینا صون قویوب و ایران اوزه‌رینده آذربایجان‌دا اولدیغی حقیقی آزادلیغی حیاته کنچیرسینلر.

نه وقته قدر که خلق، حکومتی نوزی اداره ایتمیه و ملت ایله حکومتین آراسیندا کنچه‌بشده اولدیغی کیمی آیریلیق اولا- آزادلیق ایسه اولمیاجاقدر.

آذربایجان حکومتی آذربایجان خلقینین نظارتی آلتیندا اداره اولدیغی ایچون خلق اونو نوز حکومتی بیلیب ز آزاد یاشاماقدادرلار. خلقمیز بو آزادلیغی هرقیمته اولورسا اولسون حفظ ائده جکدر.

آذربایجان مسئله‌سینین مسالمت آمیز یولیله حل ایدیلمه‌سی

بو گون ساعت ۵ ده خبر ویردیلر که دولت قوه‌سی صائین دژ منطقه‌سینده سورات و بانه میشه طرفینده ۵ دید صورتده حمله‌یه کنچمیشلر.

بو ایسه آقای قوام‌السلطنه‌نین دولتکی اعلامیه سینین کاملا خلافنه‌در.

فدائیلره مدافعه امری ویریلمه‌یشدر.

قوی ایران خلقی آذربایجان ایله ایرانین آیری نقطه لرینده نفاق ایلیه‌لر تاپیلسینلار.

قارداش قانی توکنلر شدید صورتده جزالا ناجاقلار. خلقمیز بیرتن واحدکیمی ایاغا قالخیب آزادلیغیندان مدافعه ایتملی‌در.

آذربایجانین هر طرفینده هیجانلی متینغ‌لر

تهران حکومتینین تقاضاسینا گوره آذربایجان ملتینین تهرانا گوندردیگی محترم نماینده‌لرهیئتی تهراندا رسمی مذاکرات آراسیندا قارداش قانی توکولمه‌سیندن توتسری، آذربایجان ملتی ایچون چوخ مهم و اهمیتلی طلبلریمزدن گذشتلر ایتدیکلری حالده تهران حکومتی ارتجاع عامللرینین تاثیراتی آلتیندا قالاراق اصلا هیچ جور اوشماقا تمایل گوسترمه‌میشدر. بوایسه آذربایجان ملتی‌نین عالی وجدانی اولان آمالینی جریحه‌دار ایتمیشدر.

مملکت خبرلری

بونا گوره ایندی آذربایجانین هر نقطه‌سینده هیجانلی متینغ‌لر تشکیل تاپیب مهم تصمیم‌لر و قرارلار آلیرلار. بوقرارلار ایسه هر گون متعدد تلغرافلار واسطه‌سیله فرقه میزه و ملی حکومتیمزه گلمه‌گه باشلامیشدر.

او جمله‌دن: مراغه، اردبیل، اورومیه، خوی، بناب، ماکو، خلخال، آذرشهر، اهر، زنجان، سراب، آستارا و بوتون آذربایجانین باشقا یئرلریندن گلن تلغرافلاردا میتنگلرده مختلف طبقه‌لرین اشتراکیله هیجانلی متینغ‌لر تشکیل ویریلدیگینی وطن و ملت یولوندا، ملی حکومتیمیز و مختاریتیمیز اوغروندا صون دامللا قانلاری قالانا قدر مدافعه ایتمه‌لرینی یوزلرجه میتنگچی امضاء ایله بیان ایتمکده‌درلر.

آمریقا آژانس مخبرلرینین تبریزه ورودی

دونن آمریقانین معتبر آژانس لاریندان اولان (آسوسیتدپرس اوف آمریقا) آژانسینین مخبری میستر (ژ. س. فردوین) (ویونایتدپرس اوف آمریقا) آژانسی‌نین مخبری میستر (س. د. سوکی) جنابلاری شهریمزه گلمیشلردر.

باسمینج دا حربی تعلیملر

خصوصی مخبریمیزدن:

آیین ۲۷ سینده باسمینج محلی اومیته سی نین باسمینج حوزه لری عضولری حربی تعلیماته باشلامیشلاردر.

میانه حوزه لرینده حربی تعلیمات

میانه محلی اومیته‌سینین حوزه لریندن سایلان کاغذ کنانین گوردیجیق حوزه سینده اطراف کندلرده کی حوزه‌لرین اشتراکیله ۱۵۰۰ نفر فدیین و گیشی حربی تعلیمات گیچیرمگه باشلامیشدر.

مراغه ده

خصوصی مخبریمیزدن:

مراغه‌نین بوتون فرقه عضولری حربی تعلیمات آپارماقدا گونی گوندن داهادا آرتیق فعالیت گوسترمکده درلر. دیمك ملی حکومتیمیزین گوزلدیگی کیمی خلقمیز نوز آزادلیغینی قوروماق ایچون حاضر اولدیغینی گوسترمکده‌در. مثلا فدائی دسته‌لرینین داها آرتیق درجه ده گوسترمکلری دقتی جلب ایدیر خیابانلاردا کوچه‌لرده. اکینچی‌لره تصادف ایدیلیر که بیر اللرینده اوراق بیر اللرینده اسلحه اولاراق ایشلرینین باشینا گیدیرلر خلقمیز ایستر کندلی ایستر شهرلی بو حاضرلاشماقدا آیدینجلیغینا اثبات ایدیرکه، صون دامجی قانیمیز و بیر داها یاشامیز قالانا قدر نوز آزادلیغیمیزدان دفاع ایده‌جه‌ییك.

اورمیه فرمانداری

آقای هلال - ناصری که فرقه نین فعال عضولریندن‌دیر ملی حکومت طرفیندن اورومیه فرمانداریغینا تعیین اولوب و دونن نوز ماموریت محل لرینه گیتمیشلر.

پلیسی گنجی مشهد

اعلان

بو گوندن اعتباراً شهریمیزده موقتی اولاراق حکومت نظامی اعلان و آقای صادق بادکان موقتاً شهرین حکومت نظامیسی تعیین اولونور.

گیجه ساعت ۱۱ ده‌ن صونرا جوازسیز کوچه‌یه چیقان اشخاص ایله حکومت نظامی مقرراتی اوزره رفتار اولوناجاق.

باش وزیر - پیشه‌وری

قوام‌السلطنه‌نین اعلامیه‌سی

لندن - لندن رادیوسینین ویردیگی خبره گوره اردیبهشت آیینین ۲۸ نده طهراندا آقای قوام‌السلطنه طرفیندن بیر اعلامیه صادر اولوبدر بو اعلامیه‌ده، ارتجاعی عنصرلرین خیانت آمیز عملیاتینا اشاره ایدیب دییلیرکه، ده ایرانین ارتجاعی عنصرلری خارجی سفارتلره متوسل اولوب مملکتده هرج مرج تولید ایتمکله مجددا نوزلری ایچون بازار یاراتماقدا ایدیلر. بو یولدا هیچ بیر ایش گورمه‌دیلر. بالاخره مملکتی ایندیکی وضعیته دوچار ... صندلی آختاریرلار. بونلار، بزیمله اتحاد جماهیر شوروی آراسیندا سوء تفاهمه باعث اولموشدیلار ایندی ده خارجده سیم استنطاقه راجع شایعات یایماقدادرلار. بونلار ۱۳ و ۱۴ نجی مجلس دوره‌سینده

دنیا خبرلری

اینگیلیز. اونلار آقای پیشه‌وری نین حقلی اعتبارنامه‌سینی رد ایتدیلر ایندی ده آذربایجان نماینده لرینین دوستانه مذاکراتی ردویدل اولوب وتمام ایرانین اصلاحاتیندان توتری وسیع طرحلر تهیه اولونوب که آذربایجانین مسئله‌سی حل اولوناندان صونرا موقع اجرایه قویولاجاقدر.

یونان قابینه سینین سقوطی

اردیبهشت آیینین ۲۷ سینده

یونانستانین وزیرلریندن ایکیسی استعفا ویردیگینه گوره یونان قابینه‌سی سقوط ایتدی.

مارشال تیتونین نطقی

باکو - مارشال تیتو اردیبهشت آیینین ۲۷ سینده بیر نطق سویله‌میشدر نطقینین ضمنینده بو بیر ایل عرضینده که یوگوسلاویا جوانلارینین فعالیتیندن تشکر ایدیب و اظهار ایتمیشدر که بئله بیر جوانلارا مالك اولان اولکه آتیه سینه امیدوار اولا بیلر وعین زماندا اقتصادی و جغرافیائی موضوعدا قید ایتدی که، گرك خارجده اولان هم وطنلریمیزه کومك ایدیب تریستین یوگوسلاویا یا الحاق اولماسینی وزیرلر شوراسیندان جدا ایسته‌یك خارجی ایشلر وزیرلری شوراسیندا شوروی نماینده‌سی جناب مولوتوف بیزیم طلبلاتیمیزا کومك ایدیب وار قوه سیله حقوقیمیزدان مدافعه ایتمیشدر اما اوبیری متفقلر بیزیم معاربه‌ده ویردیگیمیز قوربانلیقلارا باخمیاراق حقمیزین ضایع اولماسینا سعی ایدیرلر.

فریدون بازرگان

آذربایجان دولت دارلفنونی

دارالفنون نه وقتدن ایجاد اولموشدور؟ بو سئواله بئله جواب ویرمك اولار که بو گونکی فورم و تشکیلاتدا دارالفنونون قدیم زمانلاردا وجودی یوخموش لیکن بیر یئر که اورادا ابتدائی و متوسطه دن یوخاری و یا ادبیات اوگره‌نیلردی تقریباً بشرین ان قدیم دیرلیك عصرلرینده وجوده گلمیشدیر. دورنجی عصردن اول یونانداً فلسفه و خطابه درسی ایچون عالی مدرسه‌لر وارایمش که اورادا مثلا ایزوکراتیس کیمی معلملر درس ویرمیشلر.

ابتدائی و متوسطه درسینی و هابئله نظام خدمتینی قورتارانلار ایچون فلسفه درسی اوخوماق یوناندا بئشینجی عصردن باشلامیشدیر.

سونرالار رودس، پرگاموس، اسکندریه‌ده بئله‌لیك مدرسه‌لر وجوده گلمیشدیر. یونانین عالی مدرسه‌لریندن افلاطون مدرسه‌سی لوله‌ییلر که آکادمیا آدلانیردی. بو آد بیر باغین آدیدی که آکادموس آدلی بیر شخص اونو عموم ایچون وقف ایتمیشدیر و بوگون آکادمیا آدلانان علمی موسسه‌لر همین و آددان‌دیر. آکادمیا مدرسه‌سینده عالی علملر حتی ریاضیات درسی ویریلیردی. بو گونکی تشکیلاتلی شکلده دارالفنون اورتا عصرلرین آراسیندا ایجاد اولوندی و اونیورسیته کلمه‌سی که دارالفنونا اطلاق اولونور اوزمان معمول اولدی و او اونیورسیتاس لاتین کلمه‌سیندندر که توپلانیش و انجمن دیگیلیردی تا تدریجیله عالی مدرسه‌لره بو آدلا آدلاندیلار. ان قدیم اورتا عصرده‌کی دارالفنون ایتالیا سالرنو و بولونیا دارالفنونلاریدی که اونلارین رسمی فرمانلاری ۱۳ نجی عصرین اولینده و ۱۲ نجی عصرین اورتاسینده صادر اولندی.

بو ایکی مدرسه‌ده عالی طب و حقوق تدریس اولونوردی. بو زماندان بری بوتون دنیاده دارالفنونلار عماله گلدی بوگون مترقی اولکه‌لرده هر ایالت‌ده دارالفنون واردر و بونلار حتی ۱۰۰ فاکولته‌لره مالك درلر. نجه که قونشوموز اولان سووت اتفاقینده متعدد دارالفنونلار لنینگراددان تا تاشکنده کیمی ایجاد اولونوبدور. آرتیق دارالفنونون تاریخچه‌سینی شرح ویرمکدن مقصد بودر که معلوم اولسون بوتون مترقی ملتلر یوزلر ایل بوندان قاباق مدنیت ساحه‌لرینده نه بویوك و هانسی آددیملار گوتورموشلر. حال بو که بیز نهایت گئری قالمیشیق. ممکندر بعضی‌لرین نظرینه بو مسئله گلسین که بیر مملکتده پایتخت و مرکزی شهردن سوای باشقا شهرلرده دارالفنونلارا احتیاج یوخدور زیرا او اولکه‌نین جوانلاری ایسته‌ییرلر که مرکزی شهره گئدیب اوز عالی تحصیللرینه مشغول اولسونلار لیکن بو دوغرو چوخ سطحی و معناسیزدر. مدرسه هر یئرده اولورسا اورادا تمدن و ایره‌لیلیك اولاجاقدر. خصوصیله عالی مدرسه که بوتون هر بیر خلقین حیاتینده ان مهم عامل او مقصد ایچوندر. حاضر حالدا آذربایجاندا چوخ محصللر واردر که اونلار تهراندا تحصیل مخارجینی تامین ائله‌مه‌دن اوز شهرلرینده تحصیل موفقیت‌سیز قالیرلار اما بیر دارالفنون اولماسی صورتده اهلیه‌سیله جاللار تحصیللرینه مداومت ایتمیشلر. داها هر بیر شهرده اولان دارالفنونین او یئرسی فایده‌لریندن سوای بیر بویوك منفعتی ده واردر که او ایسه ملتین سعادت و ترقیه دوغرو رهبرلیك ایتمك یولوندا اونون عالی وظیفه‌سیدر. معارف نه قدر بیر اولکه‌ده تکمیل و گنیشلیك تاپیرسا اولقدر ده او اولکه‌نین ایره‌لیله‌مه‌گی عالی درجه‌ده پارلایاجاقدر. بورادا مطلب آذربایجانین دولت دارالفنونی تاسیسی حقینده‌در که ملی حکومتیمیز اوز فرقه‌سینین و هابئله پروقرامینین‌دا درج اولونان فیکرلره اساسلاناراق اونون ایجادینی قراری اوزره تقدیره آلمیشدیر. خلقیمیز ایچون بویوك بیر سعادتدر که ملی دولتیمیز بو موضوعی نظره آلیب و تئزلیکده آذربایجان ملی دارالفنونی تاسیس اولوناجاقدر. بیرداها بیزیم محصللریمیزین خصوصیله بی‌بضاعت‌لرین تهران دارالفنونونا احتیاجلاری یوخدور. دیمك اولار که آذربایجان دارالفنونی آذربایجانین ایگیت و استعدادلی اوغول و جوانلارینی علم سلاحیله مسلح و مجهز ایده‌جکدر و خلقیمیز معارف ساحه‌سینده ترقیه باشلایاراق هابئله تمدن و معنوی سیمالار جرگه‌سینده بویوك قدملر گوتوروب و ترقی ایچون عالی و ایستدیگی باشیشی عمله گتیره‌جکدر.

م - ع قوسی

آذربایجانین ملی داستانلاری

قاری دییر: دنیا یوزینه بیر تپه گوز آدلی بلا گلدی، پولاد قیلینجلار اونی کسمه‌دی، اوخلار اونا کار ایلمادی، پهلوان قرانه ضرب ووردی، اونون قوادا شی قره گونه‌نی زبون ایله‌دی، آغ سققللی بابان اوروزه قان قوسدوردی، میدان یوزینده قارداشین سلجکی تولدوردی، اغوز بگلرینین کیمنی زبون ایدیب، کیمنی شهید ایله‌دی، بیر دفعه اغوزی یوردیندن قاچیردی، گونده ایکی آدم بش یوز قویون ایسته‌دی، یوکنی قوجا ایله یاغلی اوجانی اونا خدمتکار ویردیلر، دورد اوغلی اولان بیرین ویردی، اوچی اولان بیرین ویردی، ایکی‌سی اولان بیرین ویردی.

ایکی اوغلوم وارایدی بیرین ویردیم بیری قالدی، چرندی نوبت ینه منه دوشدی، اونیده ایسترلر، خانم مدد.

سلطانین قارا گوزلری یاشیله دولدی دییر: قره پرده تیکیلمیش اوتاقلارین اوزالم یقدوردی قارداش. آغ سققالی بابامی، آغجه یوزلی آنامی، اوزالم اوغول دییب آغلاتدی قارداش – گوزلی یایلیم قوتی قارداش.

سونرا چوق آغلادی، زارلیق ایله‌دی، او خاتونه بیر اسیر ویردی، دیدی: گیت اوغلیقی قورتار، خاتون آلدی گلدی، اونی اوغلی برینه ویردی، هم سلطین گلدیگینی اوروزه خبر ویردی.

اوروز اغوز بگلریله بساطه قارشو گلدی.

بساط باباسین الین اوپدی، آغلاشدیلر، آناسین ایوینه گلدی آناسی قارشو گلدی، بساط آناسینین الین اوپدی، گوروشدیلر، یوزلشدیلر.

اغوز بگلری گلدی بساطر ایچه‌لر اولدی. بساط دییر: بگلر قارداش قانینی آلمامه تپه گوزیله ووروشارام نه بویورورسنیز؟

باباسی آغلادی دییر: اوغول اوجاغیم اودسیز قویما، کرم ایله گیتمه.

بساط دیدی: یوخ آغ سققالی عزیز بابا گیدرم، بیر دسته اوخ چیخاردی بیلینه آسدی، قیلیجین حمایل سالدی، کمانین بازوسینه براخدی، باباسینین آناسینین الینی اوپدی، حلال‌لشدی، خوش قالین دیدی.

تپه‌گوزین اولدیغی یره گلدی گوردی، تپه گوز گون قباغینده قارنو آرخاسین ویرمیش. بساط بیلیندن بیر اوخ چیخاردی تپه گوزین باغرینه ووردی، اوخ کچمه‌دی، بیر داخی اوخ آتدی، کار کسمه‌دی، اوچنجی اوخی آتدی، اوخین پارچه‌سی تپه گوزین قباغینه دوشدی.

تپه‌گوز سچرادی باخدی، بساطی گوردی، الین الینه چالدی، وص‌داس گولدی، اوجالاره دییر: ینه اغوزدن بیزه بیر قوزی گلدی.

سونرا قالخدی بساطی دوتدی گتیردی دییر: مره اوجالر اونی منه پیشیره‌سنیز یئییم. بساط خنجرینی چیخاردی، چیزدی برتدی، چاغدی دییر: مره اوجالر بونین اولومی ندندر. دیدیلر بیلمیریك اما گوزیندن غیری یره اوق کار ایتمز.

اوهانس هوهانسیان — ترجمه ایدنی مظفر درفشی

کوردلر

• داستان •

-۱۰-

ماماه :

ایندی ژاندارمالار دالیمجا گلور
داهی اللـدن گئدیر ایلوین اوغلی
اوزوم یالواریرام سون انسیه‌مدر
نجات قاپلاریدور یوزومه باغلی
اگر سن مالتورسان... اگر ایگیت‌سن!
پناه ایستیرم ای هاسو سندن

هاسو :

سویله ایشیدیرم سویله سوزلرون
سن بئله دییورسن: «گناهسیزام‌من»!
پس زینه سه‌ومیردی‌منی؟ ترك ایتدی
یوخ! بئله اولارسا دالی الارام
بوتون لعنت‌لری که گوندره‌بیلیشم
سنه الرجارلا هر سحر آخشام
سویلیورسن که زینه یورگدن منی
سه‌ومیردی، سن اونی آلدانمیوسان!

ماماه :

آه هاسو نه بیلیم نجور سویلیوم
نه قدر دوزومه مالك‌در انسان!

§§§§

آه هاسو ماماه‌نین جوان کونلونده
وار ایدی قدیمدن بیر ضعیف شعله
گاه آلوولانار دی گاهدا سونه‌ردی
نه ایدی بو شعله بیلمیرم هله

§§§§

یوخ یوخ زینه سنین آرواتین ایدی
و منده بیر نفر شیطانلی کرد
یولداش قاموسینه خاین قاتله
بیلیرسن که باخیاز شرافتلی کرد

§§§§

او حسی آرادان آپارمیش ایدیم
سونموشدی یوخ ایدی ضعیف شعله‌ده
ولی گله‌یشیدیم گیزلی گن کرده
دهشتلی قارانلوق، تار بیر گیجه‌ده

§§§§

سیزین چارداغیزین قاپوسین دوگدیم
تا توشه گوتوروب آپارام داغا
قاپونین سسین ایشیدجك زینه
سالگه آییغیدی دوردی آیاغا

§§§§

سن یوخودا ایدون ولی زینه‌نین
یوخوسی گلمیردی آچدی قاپینی
قلبی چرپنارکن قاباغا گلدیب
اویدی الیمده‌کی بو کاغاینی

کارگرلرین حیاتیندن

علی اوغلی

سوواریلمیش پولادلار!

-۳۰-

بزشك احمدی «علیه‌الرحمه!» نین اوز خواهشینه گوره اللرین قاباقدان باغلاییب اونو دار آغاجینا یوخاری چکدیکده باشماقلاری آیاقیندان آشاغی دوشدی. بو سانکه دار آغاجینا صعود ائدیب ملائکه‌لره بیر آز یاخینلاشمامیشدان قاباق تولمیشدیر.

او یوخاری تشریف آپاردیقدا طهرانین آزادیخواه خلقی اونون بو اوستونلیك موقعیتی مناسبتیله اورا چکیب ال ووردیلار.

بو برنجی دفعه ایدی که شهریور حادثه‌سیندن سونرا ایرانین مرد اوغوللارینین قلبینده اشتراك ایدنلرین بیری لایق اولدوغو جزاسی ایله جزالانیردی. او وقتین حکومتی افکار عمومیه‌یه تسکین ویرمکدن اوتری مختاری کیمی جانی‌لری اوز خوشینا بوراخیب وتك بزشك احمدی‌نی دارا چکدیردی.

بوتلا طهران حکومتی اوز ماهیتینی گیزلده بیلمزدی، هر حالدا بو ایران مترقی‌لرینین موفقیت‌لریندن سایلیردی.

بو ایکنجی دفعه ایدی که من بیر آدامی دار آغاجیندا گوردیم.

آبان آیی‌نین ۵ نده بویوك بیر میتینگ ویریلدی. همکارلار اتفاقینین و حزبین عضولری هاموسی بیر یئره توپلاییب بویوك بیر بیغینجاق تشکیل ویردیلر.

فردوسی خیابانی طنطنه‌لی بیر وضعیت اوزونه آلمیشدر. میتینگ آچیق اعلان اولندیقدان سونرا آقای فروتن «نجات ایران» روزنامه‌سینین مدیری اوز حرارتلی نطقینی «سلام بیر ملت! سلام بیر ملت!...» جمله‌سی ایله باشلادی. اونون نطقی فوق‌العاده موج بیر نطق ایدی. اوندان سونرا قاسمی «دماوند» روزنامه‌سینین مدیری نطق سویله‌دی.

تظاهر قورتاردیقدان سونرا کارگرلر، روشنفکرلر، جوانلار، قادینلار منظم صف‌لر ایله فردوسی خیابانیندا حرکت ائدیب استانبول خیابانیندان کئچدیکدن سونرا مجلسین قاباغینا گئتدیلر. شهر اهالیسی ایولردن و دام-دیواردان تماشا ایده‌رکن کارگرلرین نه کیمی انتظام و دیسیپلین روحیه و استعدادینه مالك اولمالارینین شاهدی اولدیلار.

مجلسین قاباغیندا نطق سویله‌نرکن ۲ زره پوش تانك اورایا گلدی او، کئچمك ایسته‌دی ایسه اونا یول ویرمه‌دیلر. خلق زره پوشلاری گوردیکده بویوك بیر هیجانا دچار اولدیلار.

آتشلی زره پوش‌لارین قارشی‌سیندا کارگرلرین دمیر و محکم یومروق‌لاری عرض اندام ایده‌رك گوزه چارپیردی.

کارگرلر بو مدتده اوز انتظاملارین تمامیله حفظ ایتدیلر. مرتجعلر اونلارین پاك احساساتیندن سوء استفاده ایتمك جان آتیردیلار ایسه امکان تاپا بیلمه‌دیلر.

بو دفعه دولت غافلگیر اولموشدی. دولت هیچ جهتیله قاباغجادان بو گونکی میتینگین قارشی‌سینی آلماق ایچون کافی قدرده تدارك گورمه‌میشدی.

کارگرلرین بو گونکی میتینگلری تام موفقیتله ختم تاپدی.

او گون و اونون صاباحسی کوچه‌لری هامی میتینگ‌دن دانیشیردی.

من گون اورتادان سونرا عمومی کنفرانسدا آذربایجان دیلینده «قاباغا قدم» عنوانلی شعرلریمی اوخودوم.

❋

بو میتینگدن سونرا تقریباً میتینگلر دوره‌سی باشلاندی. اکتبر انقلابی گونی مناسبتیله حزب توده و همکارلار اتفاقی بویوك بیر میتینگ ویرمك ایسته‌ییردی. قاباقکی گون روزنامه‌ده، حزب عضولرینه بو موضوع خبر ویریلدیکی ایچون دولت‌ده خبرسیز قالمامیشدیر.

سحر تئزدن من حزبه گئدرکن فردوسی خیابانینا گلدیکده اتحادیه‌نین قاپوسیندا ایکی کامیون اله‌تانیدف ایتدیم که اتحادیه‌ده اولانلاری توقیف ائدیب ماشین ایله آپارماق ایسته‌ییردیلر.

اتحادیه‌ده کی‌لری توقیف ایتدیکدن سونرا حزبه گلدیلر. اونلار گلمه‌میشدن ایکی دقیقه قاباق تصادفی اولاراق من کابینه‌دن ایشیکه چیخدیم. حزبده کی‌لری ده توقیف ایتدیلر.

حزب‌دن و اتحادیه‌دن دوتولموش آداملار ۳۰ نفر ایدی. بونلاری فرماندار نظامی حوطه‌یه آپاردیلار. اورادا بونلار جلسه تشکیل ویریب جلسه‌نین رسمیه سالدیقدان سونرا اورادا سربازلارا نطق ایتمیشلر. اکتبر انقلابینین تاریخینی، اونون دنیاداکی و ایراندا کی تاثیراتینی شرح ویریب اکتبر جشنینی بوتون ایران خلقینه و اورادا کی سربازلار تبریك دییبشدرلر.

اوندان سونرا علیقی، حکمی و دیگرلری آتشین نطقلر سویله‌دیکده ایران ارتجاعی حکومتینین حقیقی ماهیتین اوردا توقیفگاه‌دا تمامیله شرح ویرمیشلر.

توقیف اولانلاری گون اورتادان سونرا آزاد ایتدیلر.

❋

۲ گون اوندان سونرا بویوك بیر میتینگ تدارکی گورولدی. بهارستانین قاباغیندا کارگرلر حکومت نظامی‌نین اورایا گیرمیش تانك، مسلسل، زره پوش و سرباز لارینا باخمایاراق اوز سوزلرین اونلارین تهدیداتی ایچره‌سینده دییب و میتینگی بویوك بیر هیجان ایچینده آخره یئتیردیلر.

سابحسی گون آبانین ۲۸ نده (۱۳۲۳) فرماندار نظامی طرفیندن اتحادیه‌نین و حزبین تابلوسی گوتورولدی.

بو گون شنبه گونی اولدیغی ایچون حزب عضولرینین چوخی اوز ایشلرینه گئتمیشدیلر. بوتلاینده فردوسی خیابانیندا بویوك بیر ازدحام وار ایدی.

م. ع. کوسی

آذربایجانین ملی داستانلاری

سوینگه‌بری‌وریمن اوبره‌به‌ووردی، ووره‌ره‌جاق‌ویردی، جیوان قوبدی قایدی، قوبون اردینه دوشدی، اوده‌ده بایندرخان بگلربگیسیره جلسه‌ده‌ی، ووجینه گئدیلر، گوردیلر کیم بیر توره دوشمش، بگلرین برقاچی بندیلر، اوروز قوجاداه بندی، اوزون مهمیزی توخوندی، توبره پارلادی ایچیندن بیراوغلان چیخدی، بدنی آدام کیمی، تپه‌سینده بیرگوزی وار.

اوروز اوغلانی آلدی، بایندر- خانین یانینه گتیردی، دئیر آی خان بو اوغلانی منه ویرین اوغلوم بسله‌یه‌راق اولسون.

بایندرخان دئیدی ستوزلولسون. اوروز تپه‌گوزی ائوینه گتیردی، سووردی بیردایه گلدی، امجگینی اوغلانین آغزینه ویردی، بیر سوردی بوتون سودین آلدی، ایکی سوردی قانین آلدی، اوچ سوردی قانین آلدی. چوره دایه گیرمدیلر هلاک ایلدی.

گوردیلر اولماز، دیدیلر بونی سود ایله بسله‌مک، گونده بیرقازان سود ایچیردی.

گونده‌ن‌گونه بویودی. اوغلان یاریشه اوینامه باشلادی. اوغلانین کمیشین اوولاعین، کمیشین بورنین یمگه باشلادی.

الحاصل اوردی بوتین ایلدن بزار اولدیلر. عاجز قالدیلر اوروزه شکایت ایدیب آغلادیلار. اوروز تپه‌گوزی دوگدی، دوستاق ایلدی، آجرایوندن قوودی.

تپه‌گوزین پری آناسی گلیب اوغلین بارماغنه بیریوزوک گیجیردی دیدی: اوغول سنه‌اوخ باتماسین، بدنین قیلنج کسمه‌سین.

تپه‌گوز اغوزدن چیخیب بیر داغه گلدی، یول کسدی، آد آلدی، بویوک حرامی اولدی.

اوزرینه‌بیر قاچ آدم گوندردیلر اوخ آتدیلر باتمادی، قیلنج وردیلر کسمدی، هر نه گلیه دوشدی یدی، اوزلریمه تپه‌گوزین اوزرینه گلدی.

تپه‌گوز بونلاری گوردی، یرندن قالخدی، بیر آغاجی، یرندن قوپاردی، آتدی، اللی آلتمش آدام هلاک ایلدی. پهلوان قرانه‌بیله ضرب ووردی کیم دنیا باشنه‌دار اولدی، قرانین قارداشی قره‌گونه تپه‌گوزین الینده زبون اولدی، دوزان اوغلی رستم شهید اولدی، اوعون قوجا اوغلی کیمی پهلوان شهید اولدی. آغ ساقاللی اوروز قوجایه قارقوشدوردی، اوغلی سلجک یارالاندی.

اغوز تپه‌گوزه کار قیلمادی، قویدی‌قاچدی، تپه‌گوز اوتین اردینه دوشدی یرینه گیردی. الحاصل یدی کره اغوز تپه‌گوزه قارشی گلدی، تپه‌گوز اونی گری قایتردی.

آخر اغوز تپه‌گوزین الینده عاجز اولدی، گندیلر ده‌ده‌قورقودی چاغیردیلار، اونیله داشدیلر.

ده‌ده قورقود تپه‌گوزین یانینه گلدی، سلام ویردی، دئیر: اوغلان تپه‌گوز! اغوز سنین الینده زبون اولدی، منی ایاغین آلتینه سالدیلار کیم سنون نه ایسته‌دیگینی بیلک.

تپه‌گوز دیدی: گونده آلتمش آدم منه یمک ایچون ویرین.

ده‌ده قورقود دئیر: بوجوره اغوزده آدم قالماز. اما گونده ایکی آدم ایله بئش یوزقویون ویره‌ریک. بونی دیجک تپه‌گوز دئیر: خوش اولسون، منه ایکی آدم ده ویرین یمگیمی پیشیرسین.

ده‌ده قورقود دوندی اغوزه گلدی دئیر: یونس قوجا ایله یپنلی قوجاسی ویرین تپه‌گوزین آشین پیشیرسینلر، وهم ده گونده ایکی آدم ایله بئش یوزقویون ایسته‌دی.

بونلار راضی اولدیلر. دورت اوغلی اولان بیرین ویردی اوچی قالدی، اوچی اولان بیرین ویرب ایکی‌سی قالدی، ایکی‌سی اولان بیرین‌ویردی بیری قالدی.

قپقان دیرلر بیر کیشی وار- ایدی، ایکی اوغلی واریدی، بیر اوغلینی ویرب بیری قالمشدی، ینه نوبت دولانیب اونا دوشدی.

آتاسی فریاد ایدیب آغلادی، زارلیق قیلدی.

اوزمانده اوروز اوغلی باسط غزاه گئتمیش ایدی، اوینه گلدی. اتیق خاتونی دئیر: باسط ایندی غزادن گلیر، اولار کیم اسیر گتیرمیش اولا، گیدیم اوندان بیر اسیر ایستییم، تپه‌گوزه ویریم، اوغلیمی قورتاریم.

باسط آلتون چادرین تیکدیرب اوتوردی کن گوردی کیم بیر قادین گلیر گلدی ایچری سلام ویردی، آغلادی دئیر: آی اغوزده آدی‌قلی اوروز اوغلی خان باسط مدد منه. باسط دئیر: نه دئییرسن؟

حسین عرب‌اوغلی

قیزیل باش اوردوم

کچر کن منتظم قیزیلباش اوردوم
دوشونور اونوندر پارلاق گله‌جک
نغمه‌سی سویله‌یر آزادلیق قوردوم
گوکسینه سنمایر سه‌وینجدن اورک

§§§

چنماز یاد داشندان وردیلار یارا
آذری یوردینا، ظالمیله یادلار
او گنیش باغرینه، تفنگی سقار
یوردینا کج باخان. یقین اوله‌جک

§§§

سینه‌سی سنگردر، دوغما یوردینا
خلقین مرد اوغلی، میداندا سینا
وطن عشقیله گیر، بو یاناسا قانا
بیرده قول اولمایب اگیلمیه‌جک

§§§

گنچدی قیش گلدی یاز، د گیشدی زمان
قویماز نوز یوردینا، نه‌چن نه‌دومان
ظلمتدن قالمایب بو یرده نشان
خلقمز دائما، گولومسیه‌جک

§§§

تاریخده سویله‌ر، نولمز قهرمان
نجه که ئولمه‌یب، ایگیت ستارخان
شاعرلر یازیرلار، شانینه داستان
بیرده شن نولکه‌میز ازیلمه‌جک

اعلان

من محمد ۲۱ آذر مدالینی ایتیرمیشم هرکس تاپا مرکزی‌اوو- یه‌نین حسابدارلیغنا ویرب مشتلق انعام آلسین. ش ۷۷

اعلان

تبریز اهالی‌سینین منفعتی همیشه نظرده دوتولانا گوره گلکته سفارشی هندوستان محصولی (ممتاز چایی) گلانی خارجه چایی هر کروانکه‌سی ۱۲۰ ریال و داوجیلیک باقیه چایی هر کروانکه‌سی (۱۴۰) ریال تعیین اولوندی. صندیق و پاچیه ایله عمده آلیجی‌لارا (۷۵) - گون مدتینه آزاد یا نزولین جیب نقد پرداخت ایدرلر. آلیجیلار شاهزاده کاروانسراسیندا، قرشی شعبه‌سینه رجوع ایتسونلر. ش ۷۲

قرشی تجارتخانه‌سی

اعلان

بووسیله ایله اخطار اولنور نظمیه اداره‌سینده استخدام ایچون محل یوخدور بو باره‌ده مراجعه ایده‌نلر خودداریلق ایله‌سینلر

۲-۳ ش ۷۵ آذربایجانین نظمیه کلیلی مأموری دانار.

دقت!

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین مرکزی کمیته‌سینین تبلیغات شعبه‌سینده خلقین استفاده‌سی ایچون بیر کتابخانه تأسیس اولماقدادر.

حرمتلی فرقه عضولریندن علاقه‌مند اولانلاردان خواهش اولینور که نوز هدیه‌لرینی تبلیغات کمیسیونا اهدا ایدیب رسید آلسینلار. هدیه ویرنلرین آدلاری روزنامه‌ده درج اولیناجاقدر.

مرکزی تبلیغات شعبه‌سی

شورای متحده خواربارپزی چورکچی‌خانه کارگرلرینین ۲۱ فیلدن فداییلره ویریلن هدیه‌لر

حبیب‌الله	۱۵ ریال	محمدسعیدالله	۱۵ ریال
شاطرعلی	۱۵ «	علی عزاب	۱۵ «
ممی وردست	۱۵ «	میرزاحسین گیر	۱۵ «
جلیل‌دائی وردست	۱۵ «	مشهدی‌علی	۱۵ «
عباس حمیرگیر	۱۵ «	نجفعلی	۱۵ «
حق مراد	۱۵ «	مشهدی آقاعلی	۱۵ «
عزت‌الله	۱۵ «	اصغر	۵ ریال
فتح‌الله	۱۵ «	حسین	۵ «
عباد	۵ ریال	مصیب	۵ «
ابراهیم	۵ «	حسن	۵ «
میرمحمد	۱۵ «	عابک	۱۵ «
قلی وردست	۱۵ «		

کارگرلرین حیاتیندن

علی اوغلی

سوواریلمیش پولادلار!

-۱۹-

اونلار، دئییردیلر که بیزیم ده یاشاماغا حقیمیز واردر. بیزده انسانلیق وانسان کیمی یاشاماق ایستیریک...

اونلار، یوروملاقلارینا باغلانیب جلسه گیردیلر. جلسه‌لرینه گئتدیم.

من هر گئجه اکبرآباد کلوبندا چارقلارین قولتوقوندا ویریب آذربایجان کارگرلرینین حوزه‌ده اشتراک ایتمه‌لرینی دفعه‌لرله گورودوم.

من آختاما کیمی لکوموتیولرین ایچینده ایشله‌یب و قارا قالان کارگرلاری گورودوم که حوزه‌نین وقتی کئچدیکجه گوره اونلار. ال اوزلرین یومامیشدان حوزه‌ده اشتراک ایتمگه گلیبلر...

جلسه رسمیت تاپاندان سونرا بویوک بیر حرارتله سیاسی مسئله‌لرن بارمسینده دانیشیق آپاریلیردی. چارقلاری ایاقلارین قابار اولموش کارگرلر چکش ووپولادلارقوللاری خاتاییب و الری کوم. کوو قابار اولموش کارگرلر نوز شخصی وخصوصی ایشلریندن دانیشیردیلار. اونلار اساسا کی قولوم‌دیریم مبارزه‌سیندن صحبت ائدیردیلر. اونلار یوقاندا کی تلاچی‌لاردان دانیشیردیلار. اونلار یوگوسلاویادا، مجارستاندا، چکسلواکیادا، لهستان دا اولان دموکراتیک نهضتلردن صحبت ائدیب بو نهضتلرین موفقیتلاری آدینا اورا چکیردیلر...

بو بدبخت انسانلار. او، حولم‌لرن کیچیك اوطاقلاریندا دنیانین بتونلرین سیاسی سر نوشتینی حل ائدیردیلر...

دورکراسی‌نین غایه‌سین آقتبلاییردیلار اولار مادی فقره. بوخصوصلیغا آچیلیا باخیردیلار. سانکه سوواریلمیش پولادلار دیرلار...

ooo

بیر گئجه. یئنی گئدی. پایی دا سوورولدی. پاییز یئتیشدی. آلم دا

کندن طهرانا گئدی آلم گئلن موقع اوروحلیق ایدی هله بیر تلسی وهالی تن‌او. اوروحلیقی سوودوق...

بو نجه آیین مدتینده طهران دا چوق تاریخی حادثه‌لر اوزوورمشلر نجه دفعه کارگرلر بویوک میتینقلار وئرمیشلر. بو زمان حکومتی ساعدین کابینه‌سی اداره ائدیردی. آقای ساعد « وفادار » اولدیغی ایچون ایران اولکه‌سی ان بحرانلی بیر موقعده مجلس شورای ملی‌نین اکثریتین اویونجاقی اولوب و خارجی سیاست نقطه نظرندن تماماله بیر طرفلیک سیاسی بیر رویه‌آتیندا اداره اولینوردی. کارگرلار بویوک میتینقلار وئردیکده دولتین چوق شدید تعرضی ایله مواجه اولدیلار. بوموقعده کارگرلرده بویوک عصبانیلق و حرارت گورونمکده ایدی. اونلار بیر یئرده منظم صفلار ایله حرکت ائدیب حزبی سرود اوخویوردیلار. نوز بویوک قوه‌لرینی گوروردیلر.

ایکی. اوچ کارگرخیابانلاریر یئرده گئده وکن هیچ وحوله خلقین توجهینی جلب ائتمز. اما ۵۰ مین کارگر بیر یئرده منظم صفلر ایله گئدیبکده‌بوتون خلقی نوزنه طرف جلب ائده‌جکدر.

جوانلار تشکیلاتی قاباقجیل صفلرده ایدی. حزبین سرودینی اوخویارکن مبارزه تماشاچی‌لارین آراسیندان گئچیب بیر نیچه دفعه اولاراق ایرانین قورخولو پای تختی طهراندا آزادلیق نغمه‌سینی ترنم ایدیردیلر.

میتینك ده اشتراك ایدنلرین چوخلیغینا باخمیاراق نظم و آراملیق لایقنجه گوزه‌ده‌لیردی بو موضوع. کارگرلرین نه کیمی اجتماعی امر تربیه، اخلاقی تکامله‌وسیاسی رشد استعدادینا مالك اولدوقلارینی اثبات ائدیردی.

میتینك قورتولدیقدان سونرا کارگرلر داغیلیردیلار. او گون دولتین بویوك عکس‌العملاری ایله مواجه اولور دیلار ایسه‌ده‌اونلار. یئنی بیرموفقیت اله گتیردیلر.

آزادیخواهلیق مبارزه‌لرینده، مبارزه ایچه‌ریسینده بعضی موفقیتسیز لیکلرده اولایلر، مثلا اونلار مثبت ویا من موقع رسمااولیکه استعفاکری کیمی مجلس شورای ملی‌نین قابه‌سیندا نطق ائتمگه امکان تاپماییلار. با دولتین نظامی قوه‌لری اونلاردان نجه‌سینی اولدوردیلر.

اما هرحالدا اونلار، هر بیر تظاهرده یئنی بیر موفقیت اله ائدیرلرده نوز قطعی غلبه‌لرینین اساسلارینی قویمالاز گه‌تدیکجه کی موفقیتلرینین بونوره‌سینی محکم لشدیریرلر.

ooo

من آذربایجان دیلینده « خزیه گئدیرسن گئده » عنوانلی شعرلرمی جمعه گونی ۲۳.۷.۲۰ ده مرکزی کلوبدا عمومی کنفرانسدا اوخودوم بو شعرلر گوللی اولدیغی ایچون چوق جلب توجه ایدی، خصوصیله آذربایجانلی‌لار اونو آلقیشلادیلار.

بو برنجی دفعه ایدی که من شعر اوخویوردیم بوشعرلر ساده وخلق شعری ایدی. پروین گنابادی وقسمی منی تشویق ایتمك ایچون شعرلری قورتاردیقدان سونرامن ایله ال وئریب و ده کتر کشاورز و اویرکلار ایسه بو شعرلرین یاخشی اولدیغینی اظهار ائتدیلر.

من او شعرلری اوخویان گونده‌ن بیری تاپیندیم. تقریبا هامو منیله تانیش اولوب و منی تانیدی.

بو اوئنجی دفعه ایدی که من بیر یئیجاقدا شعر اوخویوردیم مشعرلری اوخویان موقع لام. قولیم. بدنیم تیتره‌ییردی. دوغروسی دست پاچه‌اولموشدوم، مهرآیی‌نین ۲۱ نده (۱۳۲۳) طهران خلقی تاریخی بیر حادثه‌نین شاهدی اولدیلار آقای پزشك احمدی سحر تئزدن ساعت ۶ دا توپخانه میداندا اولان مبارزه تماشاچیلارین قارشیسیندا دارا آسیلدی.

من ده اوزاقدان بو صحنه‌نین تماشاچیسی ایدیم؛

بو تماشادا تقریبا هامو اشتراك ایتمیشدی و خلقینه‌دونی دریا کیمی دالغالانیردی.

آذربایجان

ستارخان مجسمه‌سینین آچیلیشی

اول صفحه‌دن بقیه

مجسمه‌لری نه وقته‌قدر بو حالدا دوروبدرسا، بیزیم آزادلیغمیز تامین اولمیاجاقدر.

بو دوزدر. او مجسمه‌لر تیکان کیمی خلقین اوره‌گینه باتیر، من خواهش ایدیرم که آقای ملکی طهراندا دی‌سینلر که «دو صد گفته چون نیم کردار نیست».

ایکی یوز سوزدن بیر عملجه قیمتی یوخدر، بیز دندیک و دیدیکیمیزی عمل ایتدیک. خلقین آرزولرین بیلیب و اونلاری حیاته کنچیردیک.

عزیز یولداشیمیز آقای پنبه‌ای دیدیگی کیمی قوی خلق ایچون خوخو - خوندان اولان و خلقین اوره‌گینی سیخان مجسمه‌لر گوتورولسین و ایران خلقی بیزدن سر مشق آلیب بو چوروک مجسمه‌لرین یئرینده ایران آزادلیغینین و مشروطه‌سنین یولوندا شهید اولانلارین: ملک المتکلمین، صور اسرافیل، میرزا رضاخان کرمانی و سایرلری‌نین مجسمه‌سی‌نی قویسونلار.

ایران‌دا اول دفعه ظلم اسارت نشانه‌سی اولان رضاخان مجسمه‌سینی گوتورمک و اونون یئرینده آزادلیق و قهرمانلیق نمونه‌سی اولان ستارخان مجسمه‌سینی قویماق افتخاری آذربایجان خلقی و اونون رهبری اولان آذربایجان دموکرات فرقه‌سینه نصیب اولدی و من افتخار ایدیرم که بو مجسمه‌نی آچیرام.

آقای پیشه‌وری گورولتیلی آلقیشلار ایچه‌رسینده مجسمه‌نین یانینا گئدیب و مجسمه‌نین پرده‌سینی گوتوردی. بو موقعده اوررا و موزیک سسی سردار باغینی محوطه‌سینده طنین انداز اولاراق بو تاریخی گورنده تماشاچیلار آذربایجان خلقینین قهرمان اوغلو ستارخانین هیکلینی کنچمیش رژیمین یادگاری اولان رضاخانین منحوس مجسمه‌سینین یئرینده تماشا ایتدیلر...

آقای پیشه‌وری نطقین قورتاردیقدان صونرا ستارخانین مجسمه‌سینین قارشیسیندا رژه وئریلدی...

تهران حکومتی نماینده‌لرینین اظهاراتی

جمعه گونی گون اورتادان قاباق آقای عمیدی‌نوری داد روزنامه‌سینین مدیری و آقای ملکی ستاره روزنامه‌سینین مدیری و سرهنگ علاء و آقای ورزی دن عبارت بیر نماینده‌لیک هیئتی تبریزه وارد اولدیلار.

نماینده‌لر رادیومزین مخبری ایله ایتدیکلری مصاحبه‌لرینده بئله دئمیشلر که بیزیم بو مسافرتدن مقصودیمیز آذربایجانین شوروی قوشونلاریندان تخلیه ایدیلدیگی خصوصیندا گزارش تهیه ایدیب حکومته ویرمکدیر.

نماینده‌لر دئمیشلر که بیز قیزیل اوردونین وجودیندان تبریزده هیچ بیر اثر گورمه‌دیک وضمنا اضافه ایتدیلر که نماینده‌لیک هیئتینین تشخیص ایله ممکن در آذربایجانین بعضی نقطه‌لرینه مسافرت ایدک.

بیز مطمئنیک که قیزیل اوردو آذربایجانی تخلیه ایدیب در و اونلارین قالماسی ایچونده هیچ بیر معقول دلیل یوخ ایدی. آقای قوام السلطنه دولتی و شوروی حکومتی آراسیندا اولان حسن تفاهم نظرده دریقینا بو مسئله کاملا معلوم اولور.

نماینده‌لر سردار ملی ستارخان مجسمه‌سینین نصبی و آچیلیش مراسمی طنطنه‌لی عمومی میتینگده اشتراک ایتدیکدن صونرا ملی وزیرین مخصوص بازرسی ایله بیرلیکده جلفا یه طرف حرکت ایتدیلر.

آمریکا کنسولینین آقای پیشه‌وری ایله ملاقاتی

صلاحیتدار مقامات‌دان آلدیغیمیز خبره گوره آمریکا کنسولی آذربایجان ملی حکومتینین باش وزیری آقای پیشه‌وری ایله ملاقات ایتدیکده تقاضا ایتمیشدیر که اونلارا آذربایجانین شهرلرینده و کندلرینده دولانماق اجازه‌سی وئریلسین.

گویا آقای کنسولین منظوری بو ایمیش که آذربایجانین قیزیل اوردودان تخلیه اولماسینی تحقیق ایدیب اوز متبوعه دولتینه گزارش وئرسین.

آقای پیشه‌وری اونلارین جوابینده اظهار ایتمیشلر که بو موضوع داخلی بیر مسئله‌دیر، مرکزی دولت طرفیندن صلاحیتدار رسمی نماینده‌لر بو موضوعی تحقیق ایتمک ایچون بورایا گلیب و تحقیقاته مشغول دورلار و بو جور مسئله‌لر آقای کنسولین صلاحیتیندن خارجدیر. همین زماندا آقای پیشه‌وری تذکر وئرمیشلر که آقای کنسولین کندلره مسافرت ایتمگی ایچون هیچ بیر مانع یوخدور اما هر جور بیر پیشآمدین مسئولیتی اونلارین اوز عهده‌لرینه اولاجاقدیر.

تبریز تلگرافخانه‌سینده

مخبریمیزین آلدیغی خبره گوره جمعه گونی ساعت آلتی یاریمدا آمریکا کنسولی ایکی نفر مخبرله بیرلیکده اوز شخصی تلگرافلارین مخابره ایتمک ایچون تلگرافخانه‌یه گیرلر.

جناب کنسول تلگرافخانه‌دن چیخان زمان تلگرافخانه قاپوسیندا احترام حالیله دوران نظمیه ماموری طرفینه الین اوزادیر.

نظمیه ماموری خیال ائدیر که آقای کنسول اونونلا ال وئرمک ایسته‌ییر - الین اونا طرف اوزادیر. آقای کنسول الینده اولان پولی نظمیه مامورینین اوچونا توکمک ایستیینده مامور الین چکیر، پوللار یئره توکولور.

کنسول جنابلاری پوللاری ییغیب یولونا دوام ائدیر. گویا آقای کنسول آمریکا بیلمیر میشلر که آذربایجاندا آرتیق «انعام» آلماق آداتلاری گئتمیشدیر و بو آلچاق عادتدن اثر قالمامیشدیر.

تبریزده‌کی خرجی مخبرلر و نماینده‌لره

آلدیغیمیز خبرلره گوره بو آخر گونلرده تبریزده اولان خارجی نماینده‌لر و مخبرلردن بیر عده صلاحیتدار مقاملاردان اجازه کسب ایتمه‌دن نظامی ممنوع الورود منطقه‌لره گئدیب اورالاردان عکس گوتورمیشلر.

بو وسیله ایله خارجی نماینده‌لره و مخبرلره اطلاع وئریلیر که آذربایجانین صلاحیتدار مقاماتی بو کیمی اقداملاری جاسوسلیق تلقی ایدیرک تذکر وئریرلر که بیر حادثه اوز وئرمک صورتینده هیچ بیر مسئولیت آذربایجان صلاحیتدار مقاماتینه عاید اولمیاجاقدر.

تقدیر

آقای حسن - صدقی سیز آذربایجان خلقینین سئویملی رهبری آقای پیشه‌وری‌نین عکسینی مهارت و استادلیقلا چکدیگینیزه گوره و بو زحمت نیزه قارشی شهر قومیته‌سی طرفیندن تقدیر اولونورسینیز.

شهر قومیته‌سینین صدر معاونی - میر رحیم ولائی

تبلیغات شعبه‌سینین مدیری - رحیم جان نیکو

ایرانین ایشلر داخلیسینده ایشترسه خارجینده خاص دوستلاری اداره‌ایده‌نلرین چوخلاری‌بیزده آذربایجان ملتیندندر.

بش آی کیمی بیر یاشامدتدن بری قورولان ملی حکومتیمیزین دوزگون و لیاقتلی اداری مامورلاری آتا یوردیمیزی بیر اولاد محبتیله و ملتیمیزه خاص اولان صداقت و لیاقتله اداره ایتدیکلرینی گوروب‌ده انکار ایده‌ترک جهالت گوری دیلمزمی؟

بلی سیز ایله فرقیمیز بوندادر که سیزده وزارت، وکالت، ریاست، فرمانداراولیق، فرماندهلیق و الحاصل هرشیی. هرشیی وراثته‌در! بیزده ایسه لیاقتله. سیزده هله ده ملتین ذاتینی سورماق ایچون (فئودالیزم) حکم سورمکده‌در! بیزده ایسه دیموقراسی.

سیزده‌کی والیلر اوغریدر! بیزده‌کی دوغری، سیزین دیدیگیز والیلر، اصلا بیزده اولماز و اولا دا بیلمز. چونکه سیزین والیلرین فرماندهلرین و رئیسلرین قارنینی میلیونلار دویورمز! اما بیزیم کیلرین فقط بیر چوره‌گی قارنینی دویار. دیموقراسی اصولیله، اعراقی طرز اداره‌سینین تفاوتی ایله بوردادر. اونا گوره‌در که سیزده اداره‌چیلیق لیاقتی یوخدور! بیز ایسه بو بش آیلیق ملی حکومتیمیز زمانیندا لیاقتیمیزی دگل سیزه، بلکه‌ده بوتون دنیایه اثبات ایتمیشیک.

سیزین کیلر فقط یارق، تریاک و دبدبه دن سونری میلیونلار اوغورلاماق و بیچاره ایران ملتینی سویماق فکری ایله چالیشیرلار. اما بیزیم کیلر بالنیز ملت و وطن ایچون گیجه گوندوز یوردولمادان فعالیت ایدیرلر.

بلی آقای سیاستمدار! سیز ایله بیزیم فرقیمیز اوقدرده دگل. فقط: (بقول شاعر، از زمین تا به ثریا) یئردن - گویه قدر!

آذربایجاندا پارلایان آزادلیق گونشی بوتون (ایرانی) ایشیقلاندیراجاق

اول صفحه‌دن بقیه

احتیاج حس ایتمه‌مدیر.

بیز کیمی ایله عنادیمیز اولماد... کیمی... تجعدین و دوشمنلر بیزیم آلاندیرا و ... اونلار ... دیقلاری کیمی ... تجربه فکری ... ایدی بیزیم قلبیمیزدن خطور ایله بیلمیندر. و بیزیم بو مقدس قیامیمیزی باشلاتمیزا ... آلچاق خائنلر ... قهرمان ملتیمیزین شجاعت و فداکارلیغینی انکار ایله ملکه اونی توهین ایتمک ایسترلر. اونلار افتراچیلار بمطلرینی ملتیمیزین انتقام پنجه سیندن قورتارا بیلمیه جکلردر.

بیزیم قدرت منبعیمیز، حق و حقیقت - تکیه ییرده صلاحیتیز لا رشادتمیزدر.

بیزیم ایستدیگیمیز بالنیز ایران حدودی داخلینده اوز آتا یوردیمیزدا ایندی‌کی کیمی دیموقراسی اصولی اوزرینه آزاد یاشاماقدر. تمام دنیا ملتلرینین قبول ایتدیگی آتلانتیک پاکتی‌سینین مرکبی هنوز قورومامیشدر، هامویا معلوم‌درکه اونون مرحلی و اساسلی ماده‌لریندن بیریسینده بودرکه، هر ملت اوز مقدراتینی ایسته‌دیگی طرزده و ایسته‌دیگی شکلده یاشاماغا حقی و اختیاری واردر.

دیدیگیمیز کیمی آسوده‌لیک و سالمت دوره‌سینه قاووشماق ایستیریک که، تولکه‌میزین اجتماعی و اقتصادی تب سینه ایلر سوری خصوصیله رضاخان دوره سینده وارد اولان آغیر یارالاری تیز الیمیزله ساغالتماق امکانینی الده ایده بیلک. یوخسا بو گیدیگیمیز حق یولوندا چوخدان موفق اولموشیق و موفقیتیمیز ایدی لیگرده ایکی‌مه حقیقت اوزرینه اساسلانیر.

برنجی‌سی بودر که بوتون آذربایجان ملتی کیچیکدن بویوگه، آرواددان - کیشی‌یه قدر، آزاد - لیغیمیزدان سون قطعیمیزه قدر دفاع ایتمکده، او یولدا قیزارا - قیزارا اولگه تصمیم دوتمیشیق. ملتیمیزین شعاری، رهبر بمیزین دیدیگی ایلک و سون سوزیمیزدر. «اولمک وار، دونمک یوخدور».

ایکینجی حقیقت ایسه بوتون متفق ملتلرین قبول ولمضا ایتدیگی

و بو خصوصده شرح وئریلن آتلانتیک پاکتی‌سیدر که عموم ملتلره، اوزلرینی ایسته‌دیکلری کیمی اداره ایتمگه محکم و متین بیر حق قائل اولموشدور. اونا علاوه اولاراق، آذربایجان مدرسه‌لرینده، بئشینجی قلاسا قدر یالنیز آذربایجان دیلینده تحصیل اولونماسینی تهران حکومتی طرفیندن اوز پاییه سینده قبول ایتمه‌سیدر. بو، اودیمکدر که بیزیم ملتیمیزی و مشخص بیر ملت اولدیغیمیز حقیقتی رسمی صورتده تصدیق ایتمگه مجبور اولموشدور.

اوحالدا دنیانین ایندیکی هرایلینده و آتلانتیک پاکتی‌سینه اساسلا داراق هانسی ملت اولورسا اولسون اوز ارادسی و دیموقراسی اصولیله اوزونی اداره ایتمگه کیم مانع اولا بیلر؟ بیز بیلیریک که هر ملت یالنیز اوز لیاقتی سایه‌سینده آزادلیغا مالک اولا بیلر و بونا گوره‌ده هر زاددان اول اوز ملی قدرتیمیزه دایاناراق آزادلیغیمیزی ساخلیاجاغیق.

بیزیم ملتیمیزی و دیلیمیزی رسما تصدیق ایدمن تهران حکومتی نماینده‌لریمیز ایله تهراندا‌کی مذاکره‌لر آراسینده گوستردیگی عناد جیرتلی و تعجبلی دگلدرمی؟

تهرانا و دنیایه آیدیندر که، موفقیت اولمدن آخره قدر بیزیم در چونکه گیتدیگیمیز یول حق و حقیقت یولیدور.

بوتون آذربایجان ملتینده نفرت حسی اویاندیران بیر قضیه‌نی بورادا قید ایتمکدن گیچه بیلمیه‌جیک. تهرانداکی مذاکره‌لر آراسینده تهران سیاستمدارلاریندان بیریسی محترم نماینده‌لریمیزه: «سیزده که، والی اولابیلن بیر آدام یوخدور» دیه جهالته ملی غروریمیزا توخونمیشدی. اگرچه رهبریمیزدن چوق یاغلی جواب آلمیشدر. اما آذربایجان ملتی‌ده اوز نوبه سینده بو تراکت سیز گوبود سوزی جواب سیز قویا بیلمز.

آقای سیاستمدار! اوخومادیغین یا اوخوماديغین تاریخلره مراجعه ایله من گوره سن که بیز ایله سیزین سیاسی مقدراتیمیزی بیر بیرینه مربوط ایدمن صفوی پادشاهلاری، زمانیندان بوگونه قدر، ایرانی اداره ایدنلر آذربایجان ملتیندن اولموشدور. حتی بوگون‌ده یاغیمی بازیس

دنیا خبرلری

باکو - ۲۵ آپریلده پاریسده تشکیل تاپمیش دورت خارجی ایشلرین قونفرانسی جمعه گونی اردیبهشت آیی‌نین ۲۷ سینده خاتمه تاپدی. آمریکانین خارجه ایشلر وزیری مستر برنس پیشنهاد ایتدی که، بو ایل ۱۲ نوابرده آلمان صلح معاهده‌سی باغلانسین. بو پیشنهاد کاملا طهران و یالتا قرارلارینا مخالف‌در. چونکه او کنفرانسلاردا قرار اولوب که، اوزون بیر مدت آلمان تورپاقلاری متفق‌لر طرفیندن اشغال آلتیندا قالسین. تا اورادا فاشیزم‌دن بیر اثر قالماسین.

اگر بو تیزلیکده آلمان صلح معاهده‌سی منعقد اولسا، آلمانیا اهالی سینده اولان حرب‌جولیق افکاری مجددا تحریک اولوب دنیا صلحینین پوزولماسینا سبب اولاجاقدر.

طهران - پاریس قونفرانسی خاتمه تاپدیغی ایچون دورت خارجه ایشلر وزیری اوز مملکتلرینه مراجعت ایتدیلر و قرار اولدی که، ایکینجی ملاقات خرداد آیینین ۲۵ نده پاریسده اولاجاقدر.

بو قونفرانس اوچ هفته طول تاپاندان صونرا آلمانیاکی مادملر اوزره اختلاف نظر حاصل اولوب نتیجه سیز قالدی. قرار اولدی که، ساوئتلر تصفیه ایتسینلر:

ایتالیا - یوگوسلاویا - سرحد موضوعی، تریست مسئله‌سی، ایتالیا مستعمرات موضوعی، ایتالیا غرامت موضوعی، بولغارستان، مجارستان، رومانیا و فنلاند ایله صلح معاهده...

آنجاق موافقت ایدیلدی که، ایتالیا دولتی ایله بئش بیر متارکه قرارداد باغلانسین که، اودا اردیبهشتین ۲۸ نده رومادا امضاء اولوناجاقدر.

ایتالیاداکی لهستان قوشونلاری حقینده تصمیم

باکو - ایتالیاداکی یوز مین نفردن عبارت اولان لهستان اوردوسی لندنده قراره آلینان بیر تصمیمه گوره تیزلیکده مصره حرکت ایدیب و منحل اولوناجاق.

آمریکا فعله‌لرینین تعطیلی

آمریکادا بیر میلیون یوز مین دمیر یول ایشچیلری و بئش‌بیش مین الکتریک کارخانه‌لری ایشچیلری تصمیم دوتوبلار که، مزدلرینین آزلیغینا گوره تعطیل ایتسینلر.

آنتونسکو حقینده محکمه‌نین قراری

آنتونسکو و سائر متهملر آلتی مای قرارینا گوره تولوم‌جزاسینا محکوم اولدیلار - ولی عالی محکمه‌یه تجدید تقاضاسی وئریلیر.

فاشیستلر یئنه ده ایش باشیندا

آلمانیانین انگلیسلر طرفیندن اشغال اولونموش دائره‌لرینده پولیس اداره‌لری باشیندا یئنه ده هیتلرچیلر دورورلار.

مملکت خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

قاسوس ۴ تومن مالار هر تومن‌ده ایکی قران.

چون جنس‌لر دولتی مغازالار دا خزانه سندلری مقابلینده ساتیلیر. بونا گوره بوخاریداکی قیمتلردن یوکده اوندا عاینده تنزیل ایدیلیر.